

Uitvoeringsprogramma Cultuurnota 2025-2028

Kunst en cultuur, verweven tot in de kern

Aanleiding

In november 2024 stelde de gemeenteraad de Cultuurnota 2025-2028 vast. Dit uitvoeringsprogramma is de uitwerking van de nota. Hierin staat hoe we de komende vier jaar uitvoering geven aan de speerpunten en ambities uit de nota. Dit doen we met bestaande activiteiten en een aantal nieuwe activiteiten waarvoor incidenteel budget is opgenomen in de begroting 2025 (gele activiteiten in de tabel). De rol van de gemeente ligt in het aanjagen en faciliteren daarvan.

Speerpunt 1: Onze culturele infrastructuur bestendigen en waar mogelijk versterken

Stabiele en toekomstbestendige basis voor lokale culturele infrastructuur	Omschrijving	Wanneer	Wie voert uit
Verzorgen van onderwijs op het gebied van muziek, dans en overige uitingen op het gebied van kunst en cultuur	Lokale basis infrastructuur	Doorlopend	Boogie Woogie
Exploiteren van een schouwburg met als doel het organiseren van culturele en andere activiteiten en bevordering belangstelling podiumkunsten	Lokale basis infrastructuur	Doorlopend	Theater de Storm
Bieden van een kennis- en informatievoorziening die aansluit op de behoeften van inwoners en aanbieden van boekencollectie, ontwikkeling en educatie (bv taaltraining), stimuleren van lezen, ontmoeting en debat organiseren, kennismaken met kunst en cultuur	Lokale basis infrastructuur	Doorlopend	Bibliotheek Oost-Achterhoek
Erfoed van Piet Mondriaan bewaken en ontsluiten d.m.v. tentoonstellingen, (educatie) activiteiten en evenementen	Lokale basis infrastructuur	Doorlopend	Villa Mondriaan
Het beheren van de collectie en bewaken van het geheugen van Winterswijk	Lokale basis infrastructuur	Doorlopend	Vereniging Het Museum
Groot noodzakelijk onderhoud aan panden Theater de Storm en Boogie Woogie	Op basis van aanvragen van Theater de Storm en Boogie Woogie en besluitvorming college / raad, onderhoud aan panden via aanwending bestemmingsreserve <i>In standhouding voorzieningen</i>	2025	Theater de Storm en Boogie Woogie
Lobby voeren voor stevige basis voor kunst en cultuur	Belang van kunst en cultuur en Kaderwet Cultuur onder aandacht brengen bij Provincie en Rijk via Cultuurregio Achterhoek en lobby voor bovenlokale voorzieningen in de regio voeren via Achterhoek Ambassadeurs	Doorlopend	Achterhoekse gemeenten

Lokale alternatieve financieringsbronnen stimuleren	Een proces om te komen tot een lokaal cultuurfonds faciliteren, met als doel om toekomstige investeringen in ons culturele voorzieningenniveau mogelijk te maken	Doorlopend	Gemeente
---	--	------------	----------

Lokale culturele infrastructuur borgen en versterken met de kracht van regionale samenwerking	Omschrijving	Wanneer	Wie
Cultuur- en Erfgoedakkoord Achterhoek sluiten	Bestuurlijke afspraken over regionale culturele infrastructuur voor een stevigere samenwerking op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed en aanpalende domeinen	Q3 2025	Achterhoekse gemeenten
Aanvragen subsidieregelingen bij Provincie Gelderland: - Cultuur- en Erfgoedpact 2025 - 2027 - Regionale culturele infrastructuur 2025 – 2027 (€ 200.000 per regio per jaar)	Financiële middelen verwerven om met regio Achterhoek in te zetten op projecten op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed en het verstevigen van de regionale culturele infrastructuur	Q1 2025	Achterhoekse gemeenten
Convenant Landsdeel Oost 2025 - 2028 sluiten	Gezamenlijke afspraken over kunst en cultuur in oost-Nederland over onderwerpen als cultuureducatie en -participatie met Cultuurregio's, Provincies Gelderland en Overijssel en het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap	Q1 2025	Achterhoekse gemeenten, provincies Gelderland en Overijssel en OC&W
Gezamenlijk een beleidsplan voor de bibliotheek opstellen voor de periode 2025-2029	In 2025 gaat de nieuwe Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen in. Hierin staat dat bibliotheken een gemeentelijk beleidsplan moeten opstellen. Gemeente Winterswijk gaat dit plan (deels) samen opstellen met gemeenten Berkelland, Oost Gelre en bibliotheek Oost-Achterhoek. De wet gaat in routing naar de Tweede Kamer in Q1, het is echter ook nog wachten op de Algemene maatregel van Bestuur, waarin nadere regels komen te staan over de inhoud van het beleidsplan. Zodra de Algemene maatregel van Bestuur is gepubliceerd zal het beleidsplan voor de bibliotheek worden vastgesteld door het college	Q4 2025 naar verwachting	Gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk, Bibliotheek Oost-Achterhoek
Vorming van streekomroep in de Achterhoek	Vanaf 2028 treedt een nieuw stelsel in werking waarbij er wordt gewerkt met een streekomroep per regio.	2025-2027, Ingangsdatum	Achterhoekse gemeenten

	Gemeenteraden blijven verantwoordelijk voor de advisering als het gaat om de aanwijzing van een streekomroep. Zij mogen hierbij voornamelijk advies geven over het vrijwilligersbeleid en samenwerking van de streekomroep	is 1 januari 2028	
--	--	-------------------	--

Amateurkunstenveld verstevigen	Omschrijving	Wanneer	Wie
Stimuleren van muziekbeoefening	Boogie Woogie en de muziekverenigingen geven hier uitvoering aan	Doorlopend	Boogie Woogie & Muziekverenigingen
Ondersteuning bieden aan vrijwilligers	Ondersteunen van vrijwilligers die actief zijn in de cultuursector via het Vrijwilligerspunt d.m.v. bestuursondersteuning en vrijwilligerswerving	Doorlopend	Winterswijkse Uitdaging
Ontwerpen van een samenwerkingskader voor cultuurbeoefening	Toewerken naar een Winterswijkse 'Convenant Amateurkunst' waarin vanuit gedeelde visie gezamenlijke afspraken worden gemaakt ter versteviging van cultuurbeoefening (via Field Lab Amateurkunst Winterswijk)	Q2 2025	Gemeente, Cultuur Oost, Amateurkunst beoefenaars, Ondersteuningsorganisaties
Samenwerkingsproject dat uitvoering geeft aan bovenstaand samenwerkingskader voor cultuurbeoefening	Via een gezamenlijk project uitvoering geven aan het samenwerkingskader voor cultuurbeoefening	Q3/4 2025	N.t.b.

Meer verbinding door ontmoetingen tussen en voor culturele instellingen, verenigingen, locaties, creatieve makers etc.	Omschrijving	Wanneer	Wie
Deelnemen aan Landelijk Atelierweekend	Evenement inzetten voor meer zichtbaarheid lokale kunstenaars. En hen in verbinding brengen met elkaar door rondom het evenement meerdere bijeenkomsten te organiseren	Q3/4 2025	Landelijke organisatie Atelierweekend en Villa Mondriaan
Kunst- en Cultuurcafé	Faciliteren van ontmoeting om samenwerking binnen cultuursector te versterken. De gemeente heeft hierin een aanjaagfunctie, waarna het de bedoeling is dat de sector hier in vervolg zelf initiatief voor neemt	Q4 2025	Gemeente

Speerpunt 2: Stimuleren van meedoen aan kunst & cultuur

Stevigere positie voor kunst en cultuur in sociale doelstellingen	Omschrijving	Wanneer	Wie
Kunstactiviteiten voor ouderen blijven inzetten	Activiteiten Lang Leve Kunst Oost-Achterhoek binnen het Cultuur- en Erfgoedpact Achterhoek	2025-2027	Boogie Woogie via CEPA
Meer verbinding leggen tussen diverse partijen die zich inzetten voor het verbeteren van het welzijn van jongeren via cultuur (welzijnsorganisaties en culturele organisaties)	Ontmoeting faciliteren om integrale samenwerking (welzijn en cultuur) te stimuleren	2026	Gemeente
Cultuur als middel inzetten voor het aanpakken van eenzaamheid bij senioren, via een pilotproject	Cultuurbus die op een laagdrempelige manier kunst en cultuur bij ouderen brengt	2025	Boogie Woogie & Transit Oost
Extra stimuleren van taalvaardigheid voor jong en oud	Taaloffensief, versterken digitaal burgerschap, aanschaffen en inzetten van VoorLEESbus, collectie uitbreiden en extra openstelling	2025-2026	Bibliotheek Oost-Achterhoek

Beter aansluiten bij de culturele behoefte van de jeugd	Omschrijving	Wanneer	Wie
Verbinden van jeugdige muzikanten in de regio Oost-Gelderland	Projecten van Stichting Oost Gelders Jeugd Orkest	Doorlopend	Oost Gelders Jeugdorkest
Stimuleren van popcultuur	Door middel van de Winterswijkse PopAward	Doorlopend	Boogie Woogie
Ondersteunen culturele initiatieven gericht op jeugd	O.a. inzet van subsidieregelingen Projectsubsidie kunst en cultuur en tijdelijke regeling voor activiteiten in het kader van 80 jaar Vrijheid met specifiek aandacht voor jongeren (2024-2025)	Doorlopend	Gemeente
Open Call uitzetten met oproep voor initiatief dat bijdraagt aan het creëren van een tijdelijke culturele ontmoetingsplaats voor jongeren	Als gemeente faciliteren we en stellen we budget beschikbaar voor de open call. Voorstel is de jongeren werkgroep WiJZ te betrekken bij de uitgangspunten en beoordeling van de open call	2025	N.t.b.
Jongerenproject Kunstbende inzetten	Jongeren mogelijkheid bieden om creatieve talenten te ontdekken, ontwikkelen en exposeren via het project Kunstbende	Schooljaar 2024-2025	Cultuur Oost en Boogie Woogie

Gelijke toegang tot kunst en cultuur voor alle kinderen in Winterswijk	Omschrijving	Wanneer	Wie
Coördinatiepunt Cultuur Educatie	Coördineren en verbinden van vraag van onderwijs en aanbod van cultuuraanbieders (zie pagina 8 Randvoorwaarden)	Doorlopend	Boogie Woogie
Algemene Muzikale Vorming	Muzieklessen in het basisonderwijs waardoor alle basisschoolleerlingen op een laagdrempelige manier in aanraking gebracht worden met muziek in de breedste zin van het woord	Doorlopend	Boogie Woogie

Kunst & cultuur zijn voor iedereen toegankelijk	Omschrijving	Wanneer	Wie
Cultuurcoach: wijkgerichte aanpak voor culturele activiteiten voor kinderen in verschillende wijken van Winterswijk	Laagdrempelige activiteiten van de Cultuurcoach steviger inzetten door samenwerking met speeltuin- en wijkverenigingen	Doorlopend	Cultuurcoach
Meedoen-regeling voor volwassenen en kinderen aanbieden	Regeling vanuit minimabeleid zodat mensen met een laag inkomen kunnen deelnemen aan culturele activiteiten	Doorlopend	Via Fijnder
Cultuureducatie programma's aanbieden	Aanbieden van educatieprogramma's in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en praktijkonderwijs	Doorlopend	Div. culturele organisaties

Speerpunt 3: Met kunst & cultuur toerisme versterken

Met culturele activiteiten en evenementen bijdragen aan seizoensverlenging van toerisme & recreatie	Omschrijving	Wanneer	Wie
Gratis toegankelijke culturele evenementen in het centrum verspreid over het jaar	Organiseren van culturele evenementen die voor iedereen gratis en toegankelijk zijn, beleving toevoegen aan het centrum en bijdragen aan het stimuleren van de vrijetijdseconomie	Doorlopend	Stichting Ondernemen met Cultuur
Vergroten zichtbaarheid museaal aanbod onder toeristen	Gezamenlijke activiteiten die in het kader van de Uitvoering Museumvisie worden gedaan (bv. bustoer voor recreatie ondernemers)	Doorlopend	Vereniging Het Museum, Villa Mondriaan en Transit Oost

Wekelijkse bespelingen van het carillon	Op marktdagen en bij bijzondere gelegenheden	Doorlopend	Beiaardier
Verhogen zichtbaarheid kunst en cultuur aanbod onder inwoners en bezoekers	Promotiecampagne Kunst en cultuur	2025	100% Winterswijk

Kracht van kunstenaars binnen openbare ruimte benutten en kunst in openbare ruimte toevoegen	Omschrijving	Wanneer	Wie
Vergroten zichtbaarheid kunstwerken in de openbare ruimte	Bijvoorbeeld via QR codes of route langs kunst in de openbare ruimte	2027	100% Winterswijk
Bij nieuwe ontwikkelingen in het fysiek domein kunst in de openbare ruimte toevoegen	Plan uitwerken met beleidsadviseurs ruimtelijke omgeving met een percentage regeling voor projectontwikkelaars	2028	Gemeente
Straatbeeld verbeteren door middel van kunst	Plan uitwerken met beleidsadviseur(s) openbare ruimte t.b.v. bijvoorbeeld kunst op trafohuisjes of muren	2028	Gemeente

Randvoorwaarden

1. Actualiseren Nadere Regels subsidie 2026

Jaarlijks worden in het vierde kwartaal de regels rondom subsidieverstrekking vastgesteld door het college.

We actualiseren de Nadere regels voor het jaar 2026 op de punten:

- Titel artikel 2.3 *Amateuristische muziekbeoefening* wijzigen naar *Amateurmuziekbeoefening*. Conform toezegging college aan raad op 28 november 2024.
- Tekst toevoegen aan huidige tekst bij regeling Projectsubsidie kunst en cultuur: Artikel 2.6 d *Het stimuleren van vernieuwende activiteiten die afwijken van algemeen gebruikelijke. Het moet hierbij gaan om een publieksactiviteit. De subsidie voor deze activiteiten is eenmalig met een maximum van € 1.000,-*

Toevoegen: *Een aanvrager kan om de drie jaar een aanvraag indienen. Activiteiten die bijdragen aan het verhogen van de toegankelijkheid van kunst en cultuur hebben een pré.* Hiermee stimuleren we dat ook andere initiatiefnemers van de regeling gebruik maken en dat er extra aandacht is voor de toegankelijkheid van kunst en cultuur. We brengen de regeling via onze communicatie kanalen en ons (culturele) netwerk breder onder de aandacht.

- Bij de Bibliotheek en Boogie Woogie voegen we het kwaliteitskeurmerk CBCT (Certificeringskader bibliotheekwerk, cultuur en taal) aan de nadere regels toe. Voor Villa Mondriaan en Vereniging Het Museum voegen we het Museumkeurmerk toe. Hier voldoen allen op dit moment aan en we willen hiermee voor de toekomst de kwaliteit van ons cultureel aanbod borgen.

2. Mogelijkheden onderzoeken vervangende financiering voor Coördinatiepunt Cultuur Educatie

Vanaf 2026 stopt het gemeentelijk budget voor het coördinatiepunt. We voeren met het onderwijs gesprekken om andere financieringsbronnen te vinden met als doel de instandhouding van het Coördinatiepunt Cultuur Educatie.

Begroting 2025-2028

Omschrijving	Structureel budget kunst en cultuur*	Incidenteel budget Uitvoering cultuurnota**	Overige budgetten	Toelichting
Activiteitensubsidies - Boogie Woogie - Theater de Storm - Bibliotheek Oost-Achterhoek - Villa Mondriaan - Vereniging Het Museum - Muziekverenigingen - Lokale omroep - Stichting Ondernemen met Cultuur	€ 2.372.549	-	-	-
Budgetten en projectsubsidies - Carillon bespelingen - Projectsubsidie Kunst en cultuur (incl. literair café en Oost Gelders Jeugd Orkest) - Coördinatiepunt Cultuur Educatie (budget eindigt eind 2025) - Algemene Muzikale Vorming - Uitvoering Museumvisie - Pop Award	€ 84.440	-	-	-
Groot noodzakelijk onderhoud BW en De Storm	-	-	N.t.b.	Bestemmingsreserve Instandhouding Voorzieningen
Cultuur- en Erfgoedpact 2025 - 2027	-	-	€ 20.000***	Budget Erfgoed. Provincie co-financiert met € 15.000 per jaar per deelnemende gemeente
Ondersteuning vrijwilligers	-	-	€ 95.000	Activiteitensubsidie WuH 2025
Proces Field Lab Amateurkunst	-	€ 3.000	-	Wordt daarnaast grotendeels gefinancierd door Cultuur Oost vanuit landelijke middelen
Uitvoering Field Lab Amateurkunst	-	€ 5.000	-	
Landelijk Atelier weekend	-	€ 2.000	-	
Kunst- en Cultuur Café	-	€ 1.500	-	

Cultuurbus voor senioren	-	€ 2.000	€ 2.000	Vanuit Aanpak eenzaamheid (GALA) wordt een bedrag toegevoegd.
Extra stimuleren taalvaardigheid voor jong en oud door Bibliotheek O-A	-	-	€ 100.000	Decentralisatie uitkering voor 2025 en 2026 voor versterking bibliotheek(activiteiten)
Subsidieregeling 80 jaar Vrijheid	-	-	€ 12.000	Budget Evenementen 2025
Open Call jongerenproject kunst en cultuur	-	€ 10.000	€ 2.000	Vanuit Aanpak eenzaamheid (GALA) wordt een bedrag toegevoegd.
Kunstbende	-	-	€ 3.250	Vanuit NPO Middelen. Loopt in 2025 af
Cultuurcoach	-	-	€ 20.000	Brede regeling Combinatiefuncties GALA 2024 - 2026
Meedoen regeling kinderen en volwassenen	-	-	€ 100.000	Maakt onderdeel uit van het budget Bijzondere bestand. Ca. € 100.000 voor meedoenregeling kinderen en € 100.000 meedoenregeling volwassenen
Promotiecampagne kunst en cultuur	-	€ 1.500	-	
Totaal	€ 2.456.989	€ 25.000		

* Onder voorbehoud van jaarlijkse besluitvorming in de raad over de begroting. De gegevens zijn gebaseerd op wat er is opgenomen in de begroting 2025 (zie Besluit subsidieplafonds Winterswijk 2025)

** Is opgenomen in de begroting 2025

*** De gemeentelijke bijdrage voor het Cultuur- en Erfgoedpact Achterhoek (€ 15.000 per jaar) is jarenlang niet geïndexeerd. Vanwege kostenstijgingen wordt voorgesteld een inhaalslag te maken en het budget te verhogen naar € 20.000. Dit wordt voorgelegd bij de begrotingsbehandeling over 2026.

Evaluatie en monitoring

We rapporteren kort en bondig over de voortgang van een aantal nieuwe activiteiten via de voortgangsrapportages binnen de gemeentelijke Planning en Control Cyclus. We blijven inzetten op het voeren van ambtelijke en bestuurlijke gesprekken met onze culturele (subsidie)relaties. We hanteren een meer gestructureerde aanpak door middel van periodieke overleggen waarin ook een evaluatiemoment wordt opgenomen.

We meten de effecten van twee nieuwe interventies als volgt:

1. Amateurkunstenveld verstevigen d.m.v. samenwerkingskader:

Bij de aanvraag van de jaarlijkse activiteitsubsidie dienen de muziekverenigingen hun ledenaantallen in. We gebruiken de gegevens van mei 2024 als 0-meting en kijken in mei 2028 welke we effecten zien op de ledenaantallen. Het doel is minimaal behoud van ledenaantallen.

2. De subsidieregeling Projectsubsidie kunst en cultuur wordt nu vaak aangevraagd door dezelfde organisaties en verenigingen terwijl we juist vernieuwende activiteiten willen stimuleren. We kijken in 2028 welk percentage nieuwe aanvragers we hebben ten opzichte van 2024. Het doel is een toename van 50%.